

DAUGAVAS VĒSTNESIS

Maksā 7 ien.
№ 72, 3. gads

Daugavpils novada komisāra oficiālais laikraksts

Piektdien,
26. martā, 1943. g.

Redakcija: Daugavpils, Cietokšņa ielā 42. Tālrūpi: atbildīgais redaktors 2493, redaktori 2494, saimniecības vadītājs 2212, informatori un kantoris 2211, tālsarunas 2501. Tek. reģ. p. 5060. Redakcijas pārstāvji: Rīgā, Vācu ordeņa gatvē 2, tālr. 21550; Rēzeknē, Br. Skrindu ielā 15, tālr. 2301. Abonēšanas maksa: RM 1,75 mēnesī. Abonēšanas nauda iemaksājama visās pasta nodaļās.

Afrikas cīnītāji soļo

RZ. Spēkratu kara pulki, kas uz Helā pēlā nākot no Tunēzijas dienvidiem izlo- kas gan ziemeļu, gan rietumu virzienā, tā norādot šo dienu pamatvirzienā, nenor- imst. Vispirms tie bija tukšsēdīga kara ve- terāni no Alameinas līdz Tripolijai, tad nāca jaunie Tunēzijas afrikāņi ar mazāk izbalētiem cepurēm un uniformām. Viņu pulkos iejaucas skaļie itaļu bersaljeru di- zēji un gaišie dziedošie visu ieroču šķiru tautas automobili. Stundu pēc stundas re- zervju piegādes rati izveidoja putekļus vai dubļu šķakatas sacelošu apgādes saiti aiz cīnītāju vienībām un to nespēja izjaukt ne britu zemie lidotāji, ne amerikāņu lid- aparātu «bumbu paklāji». Jo šoreiz mēs, vācieši, esam tie, kas Afrikas koncertam uzdod toni.

Nav nemaz tik sen, kad Marsas el Bre- gas smilšu bedrēs un zem Medinas Gabes ziedošajiem mandeļu kokiem mūs sa- sniedza dzimtenes baigais jautājums: «Vai jūs vēl esiet šeit?» Ja, ko mēs lielu varē- jām teikt? Mūsu atbilde galvenokārt ska- nēja kāda Carabinieri Reali domas, ko mēs novembrī saklaustījām starp dienu un tumsu Marsa Matrukas mīnu laukos: «An- oora none finito!» To viņš mums uzsauca pāri vēja sargtiklam, sēdot kā septiņais vīrs uz tautas automobiļa priekšējā dubļu spārna. Tas nozīmē: «Vēl nav visu dienu vakars!» Šie vārdi kļuva par mūsu saru- nu, vēstuļu un iekšējās nostājas pamati- ni pret visām tām rūpēm, kas mūs mē- nešiem ilgi nomāca starp Alameinu un Sidi Abd el Rahmanu. Un mēs paši sev solījām, bez vārdiem, pagaidām vēl roku kabatā nevarīgi savēlēt dūrē: mēs vēl esam šeit, mēs to pierādīsim.

Vai laiku starp vakardienu un šodienu, starp atceļu šķērsām pāri puskontinen- tam un satraukto tagadni vēl mēro ar die- nām? Dažkārt tas liekas vesela mūžība esam. Jo atmiņas par drūmajiem, karavī- rām tik nepateicīgajiem mēnešiem ap ga- du miju ir aizslaucījus kāda burviju ro- ka. Tie nebūtu isti Afrikas karavīri, kas pilnīgi neatdotos tagadnei. Kas tā par ta- gadni!

Mēs atstājam aiz sevis nežēlīgu, vien- muļu, bez aizsēgas tukšnesi, gandrīz pilnī- gi gludu kara spēka cūpas gaidu, kur kā šaha partiija viens vilcenis «sekoja o- tam. Mēs atstājam tomijām šo tukšnesi- go lauku, kas nekad nevarēja būt pašmēr- ķis, bet gan vienīgi līdzeklis ceļā uz zinā- mu mērķi. Vai mēs tamdēļ bijām sīstī maļā? To nevarēja apgalvot pat lielākais pretejas nometnes optimists. Pārspēka priekšā, kas pazina vienīgi kaila skaitla varu, mēs tukšnesi apmainījām pret apvi- du ar ceļiem, kalniem un pārejām, ar ūdeņi, auglību un saliksmes ierīcēm. Bru- tālo aplēses uzdevumu vietā, ar ko Kaira jau domājās esam uzvarējuši karu, mēs uzslādījām jaunu lēsi, kur kā izšķirējs fa- ktors lika iekalkulēt vācu karavīru kriet- nums un viņa ieroču kvalitāte. Mēs metam svaru kausos viņa vadību, viņa sīkstumu un kustīgumu. Vadība un pats maršāls pirmoreiz sastapās ar tik vērtīgu uzdevu- mu, kur pat vislielākā un riskantākā lī- me neslēpa sevi vabanque briesmas. Kopš ilgāka laika mēs veltījām sevi šīs problē- mas atrisināšanai.

Jāpaskaidrē tikai mūsu karavīru sejas, kas Tunēzijas marta maigajā vēsmā sēd savos valējos spēkratos, lai saprastu, cik ļoti viņus skar šis pēdējo dienu pārģā- jiens. Neturumu garozas klātajās, bārdai- najās sejas mirdz divains, iekšējs mird- zoms. Sajūsmu afrikāņi nepazīst jeb arī ļaujtas ļoti reti. Tas jau ir sen, kad mums bija pamats sajūsmā. Mūsu jūtas iet vairāk dziļumā, ne tik daudz uz ārē- ni. Bet šodien karavīru biedru sejas un ķermeļus kaut kas iepatnējis. Cik tas jau sen, kad Afrika redzēja ar roku mē- rošus karavīrus, kas dodas kaujā kā šie tanku vīri. Pagājušā naktī pie vienas no visnozīmīgākām Vidustunēzijas kalnu pā- rejām tie izcīnīja izšķirējas kaujas sāku- mu un jau dažas stundas vēlāk tie dodas jauniem uzdevumiem pretī.

Šis noskaņojums reibina jaunos un vecos karavīrus. Sevišķi vecie afrikāņi, kopš tie zin, ka viņi vecais maršāls tos ved pre- ti jauniem uzdevumiem, labprāt ļaujas šim noskaņojumam.

Eiropas tanku kolonnas dūcošais troks- nis, šis koncentrētā spēka un mērķtieci- gas gribas sajaukums, liecina par mūsu ratu un ieroču labumu un tas uztrauc Af- rikas karavīrus, kam to nav nācies ilgi dzirdēt. Maršāls Rommels pats mums va- karvakarā sacīja: «Es jūtos kā vecs kava- lerijas zirgs, kas atkal dzird marša mū- ziku».

Garām telegrafa stabiem pienaglotajām tanku ceļa zīmēm mēs domām līdz ar tan- kienu dodamies jaunam mērķim pretī. Šis Tunēzijas gājiena dienas mums šķiet kā dāvana par visu atgājienu mēnešos norī- to gūtnumu un par to virišķību, ar kādu mēs to rūpīgi pilnēnu sagrojojām. Varbūt no- vembrā un janvārā šķēstīšanas uguns bija vajadzīga, lai mēs atvērtos šim marta die- nam. Bet tagadne pieder mums. Mēs vairs nesam laktu, bet veseris, kas ķer tur, kur tas ir.

Kara ziņotājs A. H.

Garās virknēs spēkrati, lielgabali un raģavas pa pēdējā sulega kīstājiem ceļiem dodas uz fronti. (Wb.)

Neveiksmīgi pretinieka uzbrukumi dienvidos no Ladogas ezera

Jauns vācu zemūdeņu kaujas ierocis

Vadoņa galvenā mītne, 1943. gada 25. martā.

Brupoto spēku virspavēlniecība ziņo: Dienvidos no Ladogas ezera ienaid- nieka sakarā ar smagākus zaudējumiem izdarīja vājākus uzbrukumus nekā ie- priekšējās dienās, kas atkal neguva ne- kādus panākumus. Izcīnot kādu telenku ienaidnieka spēku grupu, mūsu kara- spēka daļas saņēma vairākus simtus gū- tekņu. Saskaņotā vairāk nekā tūkstošs krituši.

Vietēja rakstura cūpas pārejos frontes sektoros, it īpaši Donecas augšgalā, risi-

nās sekmiņi. Ieņemtā bunkuri un ienaid- nieka lauku nocietinājumi; saņemti gū- tekņi un kara laupījums.

Smagās cūpās atvairīti skaitliski pārā- ku ienaidnieka spēku uzbrukumi dažādos Tunēzijas telpas sektoros. Vācu izcīnā- tāji notrieca 11 ienaidnieka lidaparātus.

Atsevišķi ienaidnieka lidaparāti va- kar dienas laikā pārlidoja ziemeļrietumu vācu novadu. Atsevišķas nometās sprāgstbumbas nodarīja nenozīmīgus zau- dējumus.

Gaisa spēku ātrie bumbvedēji dienas laikā uzbruka saliksmes mezglu punktam

Ekšfordai Dienvidanglijā. Novēroti tieši trāpījumi dzelzceļa un pilsētas apgādes noliktāvam.

Pagājušā naktī smagie vācu bumbve- dēji bombardēja militārus mērķus Persā un Forsā, angļu ziemeļaustrumu piekras- tē.

Pielietojot jauna veida kaujas ieročus, vācu zemūdenes Vidusjūrā dažu dienu laikā nogremdēja 5 britu zemūdenes.

Majors Minchbergs, kas apbalvots ar Ozollapu vaiņagu un Šķēpiem pie Bruņi- nieka pakāpes Dzelzs krusta pēc savas 135. gaisa uzlases kritīs varoņa nāvē.

Trieciena vienību panākumi pie Novorosijskas

DNB. Berlīnē, 25. martā. Ziemeļ- austrumos no Novorosijskas vācu strē- lnieku trieciena grupas pēkšņos uzbruku- ma pasākumos izlauzās cauri ienaidnieka atbalsta punktu ķēdei un nokļuva līdz pat ienaidnieka frontes sektora galve- nam apgādes ceļam. Tur vācu trieciena vienības izklīdināja vairākus ienaidnie- ka apgādes kolonnas un sakāva kādu 100 vīru lielu ceļu apspardzībā norīkoto boļ- ševiku nodalju. Rumāņu izlūku grupas li- dzīgi pasākuma ielena ienaidnieku. Vā- cu strēlnieki nekavējoties piesteidzās pa- liģā un atbrīvoja savus rumāņu ieroču biedrus. Boļševikus padzina un tie at- kāpjoties cūpas laukā pameta daudz kri- tušo. Vācu strēlnieki saņēma arī gūstek- nius.

Sektora austrumu spārnā ienaidnieks izdarīja tikai vietēja rakstura nesekmi- gus izlūkošanas triecienus. Ziemeļos no Kubanas boļševiki pēc apvidus apstākļu uzlabošanās sāka izrādīt pastiprinātu ak- tivitāti. Vācu karaspēka daļas, pēc vairā- kām sekmiņām izcīnīšanas cūpām pret aplenkuma mēģinājuma spārnēm, lagū- nu apgabala vairākos sektoros pārvietoja savas pozīcijas no purniem uz atkal sau- su kļuvušo apvidu. Boļševiki citās vietās naktis laikā piecas reizes līdz pat batal- jona stiprumam izdarīja neveiksmīgus uzbrukumus, kas visi izjuka ar smagiem zaudējumiem. Kādu no šiem triecieniem, pārceļoties pāri Kubanas pietekai, ienaid- nieks mērķēja ar mākslīgu miglu. Uz- brukumus tomēr laikā pamanīja. Boļševi- ki nokļuva vācu smago ieroču sprostogu- nī un bija spiesti atkāpties, pametot vai- rākus simtus kritušu un 8 sašautas lai- vas.

Somu laikraksts nostājas pret britu nodomiem

DNB. Helsinkā, 25. martā. Somu laikraksts «Kauppalehti» iztirzā ass valstu pretinieku plānus par maza- jām valstīm piešķirto nākotni. Laikraksts aizrāda, ka pēdējā laikā stāvoklis, kā jau zināms, pavisam mainījies. Pierādījumi tam, ka Austrumeiropā vajadzētu rēķi- nāties ar boļševistisko ietekmi, atrodas laikraksta «Times», kā arī «New States- man and Nation» slējās. Tie pietiekami skaidri izsaka heils oficiālos nodomus.

Viru lidlauka gul plāni, saplosīti mig- las plīvuri. Tikai tagad austošās saules stari pa vienam atrod ceļu uz zemi. — Lielās halles durvis ir plaši atvērtas. Spē- cīgas rokas izvelk Ju-88 lauku. Lidapa- rātu apkalpe vēl pēdējo reizi pārbauda lidaparātu, tad spēcīgi dauza rokas un skrīen apkārt lidaparātam, lai sasildītos. «Georgs Kūrfirsts» var doties ceļā, vecā- kais lidlauka vīrs ziņo eskadrīļas kaptei- nim. Dažas minūtes vēlāk motori sāk kaut. Ju-88 aizripi pa starta ceļu, pa- ceļas gaisā un pazūd mūsu acīm.

Ju-88 jau stundām ilgi vienotīgi met savus plašos lokus virs Atlantiskā okeā- na klajuma. — Lidaparāta vadītāja, no- vērotāja, radiotelegrafista un klāja strē- lnieka acis nenogurstoši pārmeklē apkār- tni pēc ienaidnieka lidaparātiem un kūpo- šiem tvaikpūķu dūmeniem. Apkurināšana jau ir sen izslēgta, jo lidaparātā netrū- cēti plūst rīta saules stari. Netālu no punkta, kur naktos atgriezies, novēro- tājs paliecas uz priekšu: «Tur, tālu priekšā, kuģis!» Lidaparāta vadītājs

pagriez Ju-88 norādītā virzienā un do- das lejup. Apkāpes vīrs sejas atspoguļo- jas ārkārtīgi spraigums. Drīz vien skaid- ri var saskatīt kādu britu kreiseri. Tas dodas virzienā uz Anglijas piekrasti. «Tas nebūs viens», ilko pagūst izteikt lidaparāta vadītājs, kad bezgala tālu, ar neapbruņotām acīm tikko saskatāmi, pa- rādās daži dūmu mākoņi. Lidaparāts ar vislielāko ātrumu dodas pret jauno mēr- ķi. Starplaiķā radiotelegrafists paziņo dzimtenei pamanītā ienaidnieka kreiserā atrašanās vietu.

Dūmu karogi kļūst arvien lielāki, drīz vien skaidri var saskatīt vairāku ku- ģu siluetus un dažas minūtes vēlāk Ju-88 atrodas virs prāva britu konvoja. Lid- aparāts uzlido konvojam no saules pu- ses un tādēļ liekas, ka tur leģa neviens nav vācu izlūku pamanījis. Skaidri var saskatīt 8 izcīnītājus, kas no visām pu- sēm apspārgā lielo konvoju un veselu rin- du vidēji, lielu un ļoti lielu preču tvaik- kopu. Bet tad leģa sāk zibenot. Ienaid- nieka vienības ir pamanījušas izlūku un triec pret Ju-88 vienu zaļi pēc otras. Bet tam vairs nav nozīmes. Kamēr lid- aparāta vadītājs izved lidaparātu no ze- nitarilērijas darbības jostas, novērotājs ir uzrakstījis savu ziņojumu, loksne aiz- ceļo pie radiotelegrafa un dažas sekun- des vēlāk dzimtā lidlaukā radiostacija jau paziņo, ka tā saņemusi ziņojumu, ka pamanīts kāds lielāks ienaidnieka kon- vojs.

24 stundas vēlāk, drīz pēc pusstundas, kā jau daudzkārt pēdējo dienu laikā, radioaparātā atskan fanfaras un tad spe- cialziņojums ziņo par jauniem leņņiem vācu zemūdeņu panākumiem: «Atlant- tikā no kāda konvoja nogremdēti 7 traik- oni 42 000 brī kurlībāmā».

Nomodā par iekšējo fronti

So nemierīgo dienu skrejā vairākkārt esmu saudzījis izteikt savas domas par pašreizējiem notikumiem, kuros mēs esam ieraulī gan kā tauta, gan arī kā atsevišķs indiviids. To mani aizvien pamudinājuši darīt divi iemesli: katra veida vienaldzi- ba pašreizējā cūpu brīdī ir noziedzīga; otrkārt — palīdzēt noskaidrot mūsu iek- šējo stāju nulejo notikumu chaosā, jo pretinieku propaganda iespējams visattā- lāko, lauku kaktos, nerunājot jau nemaz par pilsētām. Mūsu pretinieks nekautri- gi izmanto visus līdzekļus, lai ledzīvotā- ju vidū vairotu pānīku un nenoteiktību. Pašreizējos notikumos mums jābūt no- modā ne tikai par ārējo, bet arī par iek- šējo fronti. Tā kā boļševiki mūsu zemē paši sagrāvuši savu prestižu, tad viņi mūsu dzīvē parādās citā izskatā un pro- ti: viņi ļaunprātīgi izmanto mūsu visvē- lākās jūtas — nacionālismu; izmantojot šīs jūtas, viņi mūsu iekšējā noskaņā un orientācijā izdara neapņemamu postu un ļaunumu. Viņu paņēmiens ir tāds, ka par katru latvieti, kas pašreizējos apstākļos novērtē reāli un ieliek savus spēkus dar- bā, lai stiprinātu pašreizējo cūpu, viņi steidzas izplatīt baumas un safabrieēt denunciacijas vēstules, lai attiecīgo atklā- tības darbinieku noaicinātu un padarītu to par savas tautas «nodevēju». Tas ir visparastākais boļševiku rīcības paņē- miens, ko tag izmanto cūpā pret mums. Mums latviešiem, kas īstenībā pazīstam savu pretinieka viltības, vajadzētu ar vis- stingrāko kritiku un aturību uzņemt baumas un dažādas dabas mēnesības, kas tiek izplatītas ar dažādu lēttiegu un mazvērtīgu indivīdu starpniecību, jo ne redakcijās, ne leslādēs netrūkst tādu pe- šūtītu vēstuļu ar «autentiskām» ziņām.

Pretinieks neatlaidīgi izplata baumas, ka vācieši apdraud latviešu tautu gan na- cionālā, gan reliģiozā ziņā. Tās ir lietas, protams, kas visjūtīgāk var skart mūsu sirdis un var mūsos izraisīt postīgas sān- has un nemieru sēt vīru, sievu un jaunat- nes prātos.

Esmu liecinājis visai Eiropā un šo liecību tautiešiem, ka pretinieku sētijs meln ziņas un apgalvojumi var nākt mums par postu un nelaimi, bet viņiem — par labu. Ir jāizina visiem un savā sirdī jānostiprina viena atziņa: pašreizējā cūpā izšķiras ne tikai mūsu vien, bet visu Eiropas nācija liktenis. Boļševisma uz- varas gadijuma visu tautu apziņa tiktu izdzista un reliģija nozailināta. Pašreiz visas Eiropas kristīgās tautas vienotības kopīgā cūpā par savu nacionālo, reliģio- zo un salimniecisko neatkarību. No tāla- jiem dienvidiem šais cūpās nāk dzīvi cūgās katjoļu tautas (Itāli, spāņi, fran- čī, beļģi), no tālajiem ziemeļiem — dzīļ nacionālās un kultūras tautas (somī, norvēģi, dāņi), un no Eiropas centra ar lielu vācu tautu preķšgalā — ungāri, ru- māņi, slovēki, kroāti etc. Vārdu sakot, lielākā vai mazākā mērā visa Eiropa le- salstījusies šai svētajā karā par Eiropas dzīvības glābšanu. Ar cūpas grību un us- upurēšanos to apliecināta latviešu karavī- rā fronte un it īpaši šīs lielās uzdevums ir uzlicēts mūsu leģionāriem. Tādēļ katra veida iekšēja šķēšanās un nenoteiktība, šaubīšanās un visādu trūkumu un grēku meklēšana savā tuvākā darbībā un rīcībā, ir noziedzīga un postīga iepretim tautas iekšējai un dvēselīgai fronteī. Nevien- īstī nacionāl un kristīgi noskaņots cil- vēks nedrīkst apsaubīt pašreizējās cūpas angsto jēgu: mēs aizstāvam savas dzīvi- bas tiesības, mēs aizsargājam savu na- cionālo godu un apliecinām savu gatavi- bu līdz galam palikt uzlicēti savai reli- ģiozai pārliecībai. Neesen avīzēs lasījām, ka amerikāņi un angļi, boļševikus izman- todami par savas godkāribas un varas li- dzekli, tos izsludinā par kristīgās reliģi- gas aizstāvjiem, boļševikus, kurū nerim- stošais sanklis visus 25 gadus bijis, ka re- liģija ir tautas opija, ciltiem vārdiem sa- kot, lielākā skabarga vīņu acis ir bijusi kristīgā reliģija. Šai reliģijas zaimošanai un tās ļaunprātīgai izmantošanai, vācu Helehsprezes šefs Dr. Dītrīchs (Dietrich), atbildēdams, atsaucot uz kristīgās panas- les vislielāko autoritāti — Viņa Svētību Pāvestu, kas 1937. gadā, 19. marta en- ciklā visai kristīgai pasaulei rakstīja:

«Kur komūnisms bija nostiprinājies, tur tas ar visiem līdzekļiem pūlējās iz- postīt kristīgo kultūru un reliģiju... Katra veida un katras pakāpes vislielā- kāis un vispārīgākās briesmas ir komū- nisms. Tas apdraud un apkaņo un viltīgi uzglūn atsevišķa cilvēka cīenai, ģimenei svētītam, pilsoņu kopības kārtībai un drošībai... Daudzi ļaunas pievilties vai negrīb ienaidnieku redzēt. Jā, daudz tie atbalsta ar vienaldzību vai klusēšanu ne- izprastni».

Lai Viņa Svētības tektie vārdi kļūst par nesatricināmu dvēseles cietoksni vi- siem cīnītājiem, vienalga, vai darba, vai kara frontē, vienalga vai apkopjot tiru- mus, vai fabrikās apkopjot mašīnas, vārdu sakot visur, lai mēs veiktu kādu pienākumu veikdami, šai cūpā skarbjā klimatā mums jāieņemam šo vārdu lielā patiesību.

K. Raudivs

Visiem jaunekļiem,

kas dzīvo Latgales apgabalā un dzimuši 1919., 1920., 1921., 1922., 1923. un 1924. gadā.

Pedējās nedēļās visi augšminētos gadus dzimušie jaunekļi, kas reģistrēti policijā vai darbu pārvaldēs, saņemusi uzskaitījumus ierasties reģistrācijas komisijā.

Katrs vīrietis, kas minētos gadus dzimis un šādu uzskaitījumu vēl līdz šim nav saņēmis, vai to nesaugējis līdz 5. g. 30. martam, ar šo paziņojumu uzskaitījums ierasties zemāk minētajās dienās noteiktā stundā attiecīgā reģistrācijas komisijā ar vajadzīgiem personāla dokumentiem — tri kops. Jāņem līdzi uzstarp vienai dienai.

1. Daugavpils apriņķī, ieskaitot Daugavpils pilsētu, attiecīgo gadu gājumu jaunekļiem jāpieteic:

- a) 1919., 1920. un 1921. g. dzim. otrdien, 1943. g. 6. aprīlī, plkst. 7 no rīta 16. reģistrācijas komisijā, Daugavpils, K. Valdemāra ielā 36.
b) 1922., 1923. un 1924. g. dzim. trešdien, 1943. g. 7. aprīlī, plkst. 7 no rīta 16. reģistrācijas komisijā, Daugavpils, K. Valdemāra ielā 36.

2. Rēzeknes apriņķī, ieskaitot Rēzeknes pilsētu, dzīvojošiem jaunekļiem, kas dzimuši 1919., 1920., 1921., 1922., 1923. un 1924. gadā, jāpieteicis otrdien, 1943. g. 6. aprīlī, plkst. 7 no rīta, Rēzeknē, 18. reģistrācijas komisijā, Baznīcas ielā 24.

3. Ludzas apriņķī, ieskaitot Ludzas pilsētu, dzīvojošiem jaunekļiem, kas dzimuši 1919., 1920., 1921., 1922., 1923. un 1924. gadā, jāpieteicis otrdien, 1943. g. 30. martā un trešdien 31. martā, plkst. 7 no rīta Ludzā, 19. reģistrācijas komisijā.

4. Abrenes apriņķī, ieskaitot Abrenes pilsētu, dzīvojošiem jaunekļiem, kas dzimuši 1919., 1920., 1921., 1922., 1923. un 1924. gadā, jāpieteicis otrdien, 1943. g. 6. aprīlī, plkst. 7 no rīta Abrenē, 20. reģistrācijas komisijā.

Tiem, kas šim pedējam uzskaitījumu nepaklausījis, jūreklāms ar sodu pēc pasīrošiem kara likumiem.

Daugavpils, 1943. g. 20. marta.
Daugavpils novada SS-un policijas vadītājs.

Iecienīta audzinātāja pedējā gaitā

16. martā uz pedējo dusu izvadīja Rekas tautskolas skolotāju Mariju Romani. Ar aizgājēju Reka zaudēja centību un pašreizējā audzinātāja un rosiņu sabiedrisko darbinieci.

Izvadīšanā piedalījās vīrietis sabiedriskie darbinieki, skolu jaunatne un apkārtnes iedzīvotāji.

GAZGENERĀTORA VADĪTĀJU KURSI RĒZEKNĒ

K. Degvielu taupīšanas nolūka daždu motoru darbināšanai arvien vairāk sāk izmantot gāzģeneratorus. Tā kā motoru un traktoru vadītājiem bieži vien trūkst vajadzīgo zināšanu gāzģeneratoru apkalpošanā un piebūvēšanā, Rēzeknē 29. un 30. martā notiks gāzģeneratoru vadītāju kursi. Obligāti tie jāpamēko visiem motoru un traktoru īpašniekiem, kuri gāzģeneratorus pasūtījis vai jau pasūtījuši, kā arī motoristiem, kuri gāzģeneratorus jau piebūvējuši.

Čekas gūsteknis

Ārzemju inženiera piedzīvojumi padomijas ellē

(6. turpinājums).
Iestājās nakts. Kamēr līdz šim loloju apslēptās cerības, ka viss izrādīsies parprātams un manī pēc dažas stundas atsvabināš, tagad nācu pie slēdziena, ka pret mani savāktis pietiekami daudz materiālu, lai gan grūti bija iedomāties, kādā nozīgumā mani apvainoju. Visvairāk domāju par šimēni — sleņu, bērnu un veco māti. Kā gan tiem varēja kļūties? Tā aizgāja stunda pēc stundas. Pēkšņi cietuma klusumu pārtrauca skaļi, steldorī soļi. Tuvojās čekistu bars. Koridorā izskanēja skaļas komandas. Soļi tuvojās manai kamerai. Pustumšajā celšā ielūda plats gaismas kūlis.
«Tūlī ērā», man uzbrēva kāds čekists. Kad izgāju koridorā, grupas komandieris lika man nostāties pie koridoras sienas. Pie pretējās sienas nostājās GPU kareivju grupa.
«Pielādē!»
Noskanēja šautepu aizslēgi, patronas ieslēdēja magazinā. Pēkšņi parādījās čekists, kas piedalījās pie manas apcietināšanas. Acīmredzot viņš tagad vadīja izziņu. Ar revolveri rokās čekists pienāca man tuvu klāt. Biju pārlicēnāts, ka mani nošaus jau šeit pat uz vietas. Nedaudz sekundes šķita pārvērtušās mūžībā. GPU virsnieks glūnošu skatu noraudzījis mani. Viņu iepriecināja satraukums, ko apslāpēt tomēr nespēju. Pēc brīža tomēr spēmu pavēl doties čekas pagalmā. Noprāt, ka mani grib nošaut un muguras puses. Šis dažas minūtes nekādā veidā aizmirš.
Asfaltētā pagalma vidū stāvēja liels, slēgts smagais auto, kura motors bija ieslēgts un skaļi sprausloja.
«Nostāties ar seju pret mūri!» pavēlāja čekistu vadītājs. Pagalma ienāca vēl daži augstākā GPU ierēdņi. Dažas minūtes vēlāk man blakus nostādīja kāda cita cietumnieka pusedzīvo ķermeņi. Tā seju gan nevarēju saskatīt.
Jauna komanda pāršāca plašo pagalmu. Kareivji sakustējās. Tagad biju pārlicēnāts, ka izpildīs nāves sodu. Jo bija

Piensaimnieku savienība ziedo Legiona koncertam RM 20.000

Ziedojuumu straume Latviešu brīvprātīgo SS leģionam

B. Ziedojuumi Latviešu brīvprātīgo SS leģiona pirmajam izvēles koncertam, kas notiks Rīgā, Operas namā, 29. martā, ziedojuumu skaits un ziedotā kopsumma strauji pieaug. Nākuši klat simtiem jaunu koncerta talcinieku. Kā viens no lielākajiem, ja ne vistielakais, ziedojuums atzīmējams Latvijas piensaimnieku centrālās savienības RM 20.000 lielais ziedojuums. Bez tam lielākas summas Rīgas galvenā raidītāja rikotajam leģiona koncertam ienākušas no Krāslavas tautskolas skolēniem un skolotājiem — kopsumma RM 1073, Tālākie lielākie koncerta talcinieki ir: Rīgas Universitātes darbinieki, kas ziedojuši RM 4627,50; Rīgas kārtības dienesta kapavīri — RM 3187,45; Liepājas pilsētas valdes darbinieki — RM 3144; Kuldīgas ģimnazijas skolēni un skolotāji — RM 2100; Līgalnes piensaimnieku sabiedrība — RM 1000; Baldones tautskola — RM 915; Mežotnes pagasta biedrības — RM 500; Kuldīgas virsmēniecība — RM 675; Tēlotājas mākslas kooperatīvs — RM 500; Staerfirma Kreicbergs, Briedis, Pīlkaite — RM 500; Universitātes padomes prezidijs — RM 1000; Unurgas lauksaimniecības skola — RM 400; Limbažu kopdarbības grāmatnīca — RM 500; Rīgas Metallists — RM 1350; Jansona būvuzņēmums — RM 1000; Turku konditoreja un kafejnīca — RM 1000; Pirmās Rīgas kartonāžas fabrikas strādnieki un darbinieki — RM 400; Bijušā studentu vienība «Ausma» — RM 430; Lauksaimniecības galvenās direkcijas darbinieki — RM 1140; Rīgas spirta fabrikas strādājošie — RM 1000; Jelgavas valsts skolotāju institūta un institūta paraugskolas skolotāji un audzēkņi — RM 803; 271. bataljons — RM 900; Raunas

Frontes pateicība dzimtenei

B. Tautas Palīdzība saņemusi daudz pateicības vēstules un naudas ziedojuumu no Latviešu brīvprātīgajiem kapavīriem austrumu frontē par pagājušā ziemā viņiem izsniegtu Tautas dāvanu, siliem apģērbu piederumiem.
18. bataljona komandieris raksta: «Nosūtām jums kā pateicību RM 3214 par saņemto latviešu Tautas dāvanu brīvprātīgajiem kapavīriem, ar kuru līdzam sniegt atbalstu tiem tautas locekļiem, kuriem baigais gads un kara sistās brūces ir dzīvi padarījušas pārāk smagu.
19. kārtības sargu F. bataljona komandieris raksta: «Izstājoties no kārtības sargu rindām un pārejot Latviešu leģiona sastāvā, bataljons atcerās bagātīgās veltes, kas ar Tautas Palīdzības gādību saņēmušas bataljona kapavīrus. Kā pateicību par siltajiem apģērbu piederumiem un daudzajiem saņēmiem bataljons līdz ar šo nosūta Tautas Palīdzībai kapavīru ziedotās RM 1250 izlietošanai Tautas Palīdzības mērķiem. Bataljons cer, ka ciešās saites, kas līdz šim saistījušas frontār dzimteni, pastāvēs arī turpmāk.»

ZIEDOJUMI FRONTES CINIĀJIEM

K. Ziedojuumu stranme latviešu frontes ciniājiem, kas vēl vienmēr turpina plūst, liecina, ka latviešu tauta savus ciniājus neaizmirst. Rēzeknes pilsētas Tautas Palīdzības iecirknis frontes ciniājiem šinis dienās ziedojis 30 gab. kažoka vestes un 30 gab. galvas sildītājus, bet ceļu departamenta 6. rajona darbinieki RM 64,87. Brīvprātīgo frontes ciniāju vārdā Rēzeknes apriņķa priekšnieks izsaka sirsnīgu pateicību.

Aicinājums visām tautskolām

M. Daugavpils apriņķa tautskolu inspektors P. Svīkss vienā no pedējiem apkārtrakstiem apriņķa tautskolu un pamatskolu pārzīņiem norādījis uz sākt grāmatu vakšanu mūsu brīvprātīgo ciniāju vajadzībām. Apkārtrakstā tautskolu inspektors starp citu norādījis: «Cinā pret bolševismu piedalās daudzi mūsu zemes dēli. Skolu pienākums ir viņus atcerēties, jo tie cinās par mūsu labāku nākotni. Daršim viņiem prieku kaut mazas dāvanas veidā. Vispiemērotākā un iespējamākā dāvana ir laba grāmata. Par to jāpadomā skolu pārzīņiem, atcīnot talkā arī skolotājus un audzēkņus. Ziedosim katrs, ko varam un spējam.»

Ziedojo grāmatu savākšanā tautskolu inspektors noteicis šādu kārtību: skolas pārzīņis grāmatas savāc vienkopus, sastāda ziedojuumu sarakstu un to līdz ar grāmatām iesūta tautskolu inspekcijai. Tautskolu inspekcija grāmatas sūtīs tālāk latviešu brīvprātīgo organizācijas komitejai. Ja skola gribētu pati nodot savāktās grāmatas kādam atsevišķam latviešu bataljonam, tad tomēr par to jāziņo tautskolu inspekcijai, norādot ziedojuumu vārdus, uzvārdus un grāmatu skaitu.

Skolu inspektors norādījis arī padomāt par ziedojuumiem brīvprātīgiem ciniājiem Lieldienās.

— Nav vairs tālu atmodas svētki — Lieldienas, — tautskolām un pamatskolām izsūtītā apkārtrakstā norādījis inspektors. — Neaizmirsīsim, ka daudzi no mūsu tautas piederīgiem stāv frontē. Tāpēc sagādāsim arī tiem patīkamus brīžus svešumā. Viņi ir tie, kas visvairāk grib mieru, tāpēc rokās ņemusi ierocus. Pateicībā par to visi būsim atsaucīgi un jau laikus padomāsim par kādu dāvanu, ar ko sagādāt svētku izziņu mūsu brīvprātīgajiem. Šajā jautājumā sekos tuvāki norādījumi laikrakstos, kur, kad un kādā veidā dāvanas nododams. Tomēr organizācijas darbs jau tagad jāveic. Svētkos nedrīkst aizmirst arī brīvprātīgo ģimenes. Ja to katrs būs darījis, tad, neskatoties uz kara vētrām, svētku noskaņa būs vēl istāka un mēs vēl ciešāk būsim saistījušies ar mūsu frontes kapavīriem.

Sabiedriskā rosība laukos

K. Makašēnu tautskolas Tautas Palīdzības kopa mara sākumā rīkoja literāri - mūzikālu vakaru, kurā piedalījās arī Rēzeknes mākslinieki. Vakara apmeklētājus Rēzeknes apriņķa tautskolu inspektors J. Andriņš vispirms iepazīstināja ar rakstniecības un mākslas nozīmi cilvēka dzīvē, turāk pakavējoties arī pie A. Eglāja un A. Sprūdzā darbiem. Vakara programmas tālākā posmā A. Eglājs lasīja dzejas, kurās daudz sirsnības un dzimtas zemes mīlestības. A. Sprūdzis nolasiya stāstu «Zaģatīna». Māksliniecius priekšnesumus koncerta daļā klausītājiem spiedza dziedonis V. Aigars un J. Malnācis un pianiste V. Malnāce. Sarīkojums deva labu atlikumu trūcīgu skolēnu atbalstīšanai.

Čakla sabiedriskas dzīves rosinātāja bija arī Balvu pag. Bērkalnes tautskolas Tautas Palīdzības kopa. Pirms neilga laika tā rīkoja vakaru ar teātra izrādī.

Pie Barkavas pag. Kalnagala pamatskolas Tautas Palīdzības kopas noorganizēta pieaugušo koris, kas diriģenta Krišjāņa vadībā uzstācis 2. Latgales dziesmu svētku programmā paredzēto dziesmu iestudēšanu.

VĪRU DUBULTKVARTETS VARAKĻĀNOS

K. Rosiņā Varakļānu sporta kopa A. Medņa vadībā noorganizējusi vīru dubultkvartetu, kas ar dziesmām kuplīnās kopas sporta sarīkojums. Dubultkvartetu vada ērģelnieks J. Dambiniks.

atkal izrādījās sevišķi nodrošināta. To ielēna bruņotu kareivju ķēdes. Gar sēlām gozējās čekistu bari. Pavadoņi pavēlēja mēteļa apkakli uzcelt labi augstu un cepuri uzvilkt cieši virs acīm. Droši vien tiem nepatīktu, ja mani kāds pazītu. Stingri aizliedza raudzīties apkārt vai mēģināt ar kādu no garāmģājiem sazināties. Pretējā gadījumā čekisti solījās lietot šaujamais ierocus.

Noprāt, ka patreiz pretoties vai mēģināt pārkāpt šos noteikumus nebūtu nekādas nozīmes. Stācijas priekšā atradās 3 GPU smagās automašīnas. Savādā kārtā tās izrādījās nesētas. Mani nosēdināja vidējā vāgī starp diviem čekas virsniekiem, kamēr pārējie pavadoņi novietojās pārējās mašīnās. Braucēns virzījās cauri visdzīvākajām Maskavas ielām, kuras šoreiz tomēr norobežoja čekistu kordonu. Pēc īsa brīža noprāt, ka braucēns virzās no Kursaķ dzelzceļa stācijas uz GPU galveno ēku. Čekistu sardzes nosprostoja pat šauru, aklo ieliņu, kas veda uz GPU komandantūru. Komandantūras durvis, leņņi atgāzies, stāvēja čekas ārzemju nodalnes vadītājs Mironovs ar savu pirmo palīgu Zeļezņikovu. Abus šos sarkano varas vīrus, uz kuru sirdsapziņas jau toreiz gūlās tūkstošiem nomocītu cilvēku lāsti, pazīnu jau labi sen. Kādreiz ar viņiem nācās sastapties čekas sporta klubā «Dinamo» un dažādās padomju iestādēs. Kā redzams, viņi bija mani gaidījuši un jau devuši attiecīgus norādījumus par novietojumu un apsardzību. Komandantūras dežurants, kura priekšā uz gaida atradās bieza grāmata apcietināto reģistrācijai, pieprasīja datus par manu personību. Iekāms vēl paspēju atbildēt, dežuranta istabā iestēdās Mironovs, norādot, ka tik svarīgs gūsteknis kā es, nesot ievēdams vispārējā rakstā.

Kāds GPU ierēdnis pēc tam mani noveda cauri diviem milzīgiem dzelzs vārtiem tā saucamajā «iekšējā čekā». Abus vārtus slēdza milzīgas atslēgas. Pie ikviena no šiem vārtiem ierēdnim vajadzēja padevāt noteikti ritmā, pēc kam atvērās neliels lodziņš. Pavadoņi pasniedza cauri lodziņam žūksni dokumentu, pie reizes paziņojot, ka svarīgs gūsteknis nogādājams iekšējā čekā. Tikai pēc tam, kad dokumenti bija pārbaudīti un pavadoņi seja salīdzināti ar kīmetoju uz apliecības, atvērās vārti un mums lāva iet.

iet. Dunot tie aiz mums atkal aizkīrla. Sapratu, ka no šī cietuma nav iespējams aizbēgt.
Nokļuvis iekšējā cietuma gūstekņu centrālē, gaidīju tālāko. Kāds brutāls rīskata čekists pavēlēja izģērbties un rūpīgi pārmeklēja drēbes. Dokumentus un dārglietas, kuras GPU atņēma Novorojsijskā, manā klūbūnē no jauna rūpīgi pārbaudīja un reģistrēja. Nerādējuši vienīgi savus ārzemju pasi. Pedējā droši vien sen jau kalpoja kādam kominternā aģentam ārzemju ceļojumā.
Pēc neilga laika čekisti mani atcīnās kādā istabā, kurā bija novietojusies Mironovs un Zeļezņikovs. Telpā nemanāji pārējos čekas darbiniekus, acīmredzot tie nedrīkstēja zināt, kas patiesībā esmu. Telpa atstāja drūmu iespaidu. Cauri atstātajiem logiem ielūda vāja gaismā. Pratinātāji lika laicīgi noņemt, tad jautāja par manu tautību. Atbildēju, ka esmu vācietis. Mironovs pēkšņi pielēca kājās un rupji uzbrēva:
«Tie ir melli! Jūs esiet Padomju savienības pilsonis!»
Atbildēju, ka jau pēc pases skaidri redzams, ka esmu citas valsts pilsonis. Pastāstīju arī, ka šo pasi atņēma čekas ierēdņi Novorojsijskā.
«Padomju valdības acīs jūs esiet krievs un tā jūs piederību pie citas valsts neatzīst!»
«Tas nav tiesa», mēģināju iebilst, bet Mironovs rupji uzklecēja, ka es mēģināju iebilst no sagaldāmā soda. Es laikam cerot uz sūnicības ielaukšanos. Bet šis cerības esot velīgas un nevienas par mani neinterēsējoties.
«Jūs esiet vācietis un arī pats apzināties sava nozīguma smagumu», nirdza čekists.
Noprāt, ka Mironova domas nav iespējams grozīt, kādēļ vairs nemēģināju iebilst no vārda, bet atbildēju tikai uz pratinātāju jautājumiem. Mironovs, kā čekas kolģērijas loceklis, skaidrījis padomju valdības locekļi. Noprāt, ka mani stāvoklis ievērojami sliktāks, kā to es kā mēģināju iedomāties.
Pēc pratināšanas divi apbrūņoti kareivji mani nogādāja platā, ar sarkaniem grīdsegu izklātā koridorā.
(Turpinājums sekos.)

Daugavpils dzīve

KONCERTS PAR LABU SARKANAM KRUSTAM

M. Sestdien, 27. martā plkst. 14. Dubrovina dārzā notiks plašs divu orķestru izpildīts koncerts. Pārmaiņus spēlēs vācu kapavīru un Valsts darba dienesta orķestri. Koncerta laikā no klausītājiem vāks ziedojuumus par labu Sarkanam krustam.

DARBA PĀRTRAUKUMA KONCERTS

ACS Latgales novada pārstāvniecības sarīkojumā notiks šodien plkst. 11 Daugavpils linu fabrikā.

DAUGAVPILS TEĀTRĪ

Šodien, plkst. 19 Valsts darba dienesta orķestra koncerts. Atlikums parību Tautas Palīdzībai.

Svētdien, 28. martā plkst. 11.00 par pazeminātām cenām «No saldēšanas pudeles».

Pirmdien, 29. martā plkst. 18.00 «Vermandieši». Izrādēli derīgi dzeltenie abonementi.

KINOTEĀTROS ŠONEDĒJ

«Eden» — «Viņas privātsēkretāre» ar Gustavu Frēlichu, Mariju Auderantīti, Teo Lingenu un Fītu Benkhofu.

«Koliēzja» — «Jāņņūnags» ar Annu Damrani un Otto Veringi.

Apspriež apgādes stāvokļa uzlabošanu Rēzeknē

K. Lai apspriestu un noskaidrotu apgādes stāvokļa uzlabošanu Rēzeknē, pilsētas vecākā Purīna vadībā notiekusis apspriedes, kurās piedalījās pārstāvji no visiem Rēzeknes ierēdniecības un apgādes uzņēmumiem un iestādēm. Sanāksmes ievadījumā Rēzeknes pilsētas vecākais Purīņš norādīja, ka šāda veida sanāksmes jau notikušas vairākas reizes un tās apgādes stāvokli Rēzeknes pilsētā ienesušas manāmu uzlabojumu. Apgādes trūkumu izdevies jūti mazināt. Tālākā apspriedes posmā sanāksmes dalībnieki apskatīja un pārrunāja līdzšinējos trūkumus un vēlamos uzlabojumus tirdzniecībā par katru preču grupu. Maizes apgāde apmierinoša, toties tās kvalitāte būtu uzlabojama. Vairāki patērētāji savu maizes devu izņem tikai mēneša beigās, kas rada sastrēgumu maizes sadalē. Apspriedē izskanēja doma, ka mēneša beigās maize vispirms izsniedzama uz pedējās nedēļas kuponiem. Arī galas produktu iepirkšanā vērojama līdzīga aina, tādēļ arī šeit būtu jāievēro apspriedē izvestās lēmums. Gaļas izstrādājumu produkcija pavairojama. Sviesta un siers netrūkst, bet samazinājusies piena piedāvājums. Līdz ar to pilnpiena apgādē radušās grūtības. Cerams, ka pavasarī stāvoklis uzlabosies. Dzīvās pārrunas izraista anavū labošanas jautājumus. Daudzu kurpnieku rīcība ir neaizsargājama: Nekārtīgi veļas pasūtījumu grāmatas un neievērota pasūtījumu izpildīšanas kārtība. Sava vārds te būtu sakāms amatnieku biedrībai, Jaunu anavū un tekstilpreču atļaujas izsniegt tikai tad, ja attiecīgā prece būš dabūjama veikalos. Pircēju ankalpošanā veikalos jābūt ātrākas un nevainojamai, lai tiem veltī nebūtu jāzaudē dārgais laiks stāvēt pie lētes. Malu turpmāk izsniegs vienīgi uzņēmumiem un iestādēm. Tādēļ par tās sagatavošanu privātpersonām jāpadomā laiku, lai nēkošā ziemā nebūtu jācieš ankstums.

